

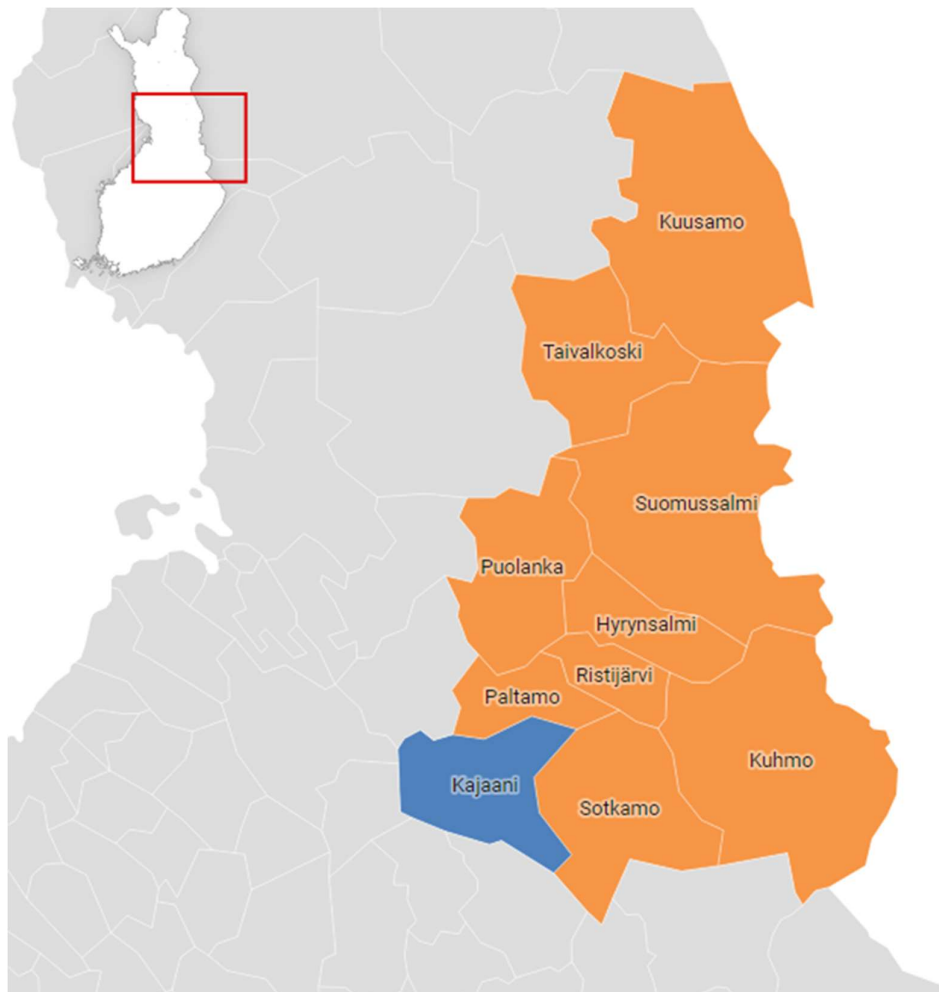
Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja

Kotoutumisohjelma on kunnan järjestämä kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus. Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen kunnat ovat sopineet, että kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja laaditaan yhteisesti työllisyysalueen kunnille. Asiakirjan laatimiseen on osallistunut myös muita alueen viranomaisia.

Kotoutumisohjelmaa kuvaavassa asiakirjassa palvelut kuvataan yleisellä tasolla. Työllisyysalueen kunnat laativat halutessaan kotoutumisen alkuvaiheen palveluista visuaalisen palvelukartan vuoden 2025 aikana.

Kunnat:

Työllisyysalueeseen kuuluvat kaikki Kainuun kunnat (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi) sekä Kuusamon kaupunki ja Taivalkosken kunta.

Kainuu-Koillismaan työllisyysalue (Kartta: Kuntaliitto, lähde: TEM)

Kunnissa kotoutumisohjelmaa koordinoiva tahon yhteystiedot ja yhteystiedot:

Kajaani: Työllisyys- ja kansainvälisyyspäällikkö Milla Tikkanen, milla.tikkanen@kajaani.fi

Kotoutumispalveluiden koordinaattori Karoliina Homanen, karoliina.homanen@kajaani.fi

Kuusamo: Kansainväliset palvelut, maahanmuuttokoordinaattori Raisa Kuusisto, raisa.kuusisto@kuusamo.fi

Suomussalmi: Hallintopalvelut, maahanmuuttopalvelut, Tytti Matero, maahanmuutto-ohjaaja, tytti.matero@suomussalmi.fi

Sotkamo: Työllisyys- ja kansainvälisyyspäällikkö Marjo Leinonen, marjo.leinonen@sotkamo.fi

Kuhmo: Elinvoimapaalvelut, Pekka Horttanainen, elinkeinopäällikkö, pekka.horttanainen@kuhmo.fi

Taivalkoski: Hallintopalvelut, palveluohjaaja Tanja Meskus, tanja.meskus@taivalkoski.fi

Puolanka: Hallinto- ja elinvoimapaalvelut, Työvoimakoordinaattori Erja Helttunen, erja.helttunen@puolanka.fi

Hyrynsalmi: Hallinto- ja elinvoimapaalvelut, hallintopäällikkö Heini Pirttiaho, heini.pirttiaho@hyrynsalmi.fi

Paltamo: Sivistyspalvelut, sivistysjohtaja Helena Hynynen, helena.hynynen@paltamo.fi

Ristijärvi: Elinvoimapaalvelut, elinvoimapäällikkö Hannu Hälinen, hannu.halinen@ristijarvi.fi

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

Kajaani: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluissa Kajaanin kaupungintalolla.

Työnhakija-asiakkaiden kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluista. Muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnista vastaa kotoutumispalveluissa asiakkaan oma työntekijä. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Kuusamo: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluissa Kuusamon kaupungintalolla.

Työnhakija-asiakkaiden osalta osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa työllisyysohjaaja (tai kotoutumisohtaja), muiden kotoutuja-asiakkaiden osalta kotoutumisohtaja (tai työllisyysohjaaja). Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta työikäisten sosiaalipalveluiden sosiaaliohjaaja.

Suomussalmi: Vieraskielisten työnhakijoiden palvelut järjestetään työllisyyspalveluissa Suomussalmen kunnantalolla ja muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään hallintopalveluiden maahanmuuttopalveluissa Suomussalmen kunnantalolla. Maahanmuuttopalvelujen kotoutumispalvelut ja palvelutarpeen arviointi on käytössä kaikille kotoutuja-asiakkaille ja maahanmuuttajille.

Työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja asiakkaan kanssa. Kaikkien kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen yleisestä palvelutarpeen arvioinnista vastaa osaltaan myös hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja yhdessä asiakkaan kanssa. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Puolanka: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna, Puolangan kunnantalolla, hallinto- ja elinvoimapalveluissa.

Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja, asiakkaan kanssa. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja, yhdessä asiakkaan kanssa. Hallintopalvelujen maahanmuuttopalvelujen yleinen palvelutarpeen arviointi on mahdollista kaikille kotoutuja-asiakkaille. Ostopalveluna

hankittava monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Taivalkoski: Vieraskielisten, jotka eivät asioi suomeksi, työnhakija-asiakkaiden palveluista vastaa Kuusamon kaupunki. Muiden kotoutuja-asiakkaiden palveluista vastaa Taivalkosken kunnan hallintopalvelut. Työnhakija-asiakkaiden palveluita voidaan asiakaskohtaisesti järjestää lähipalveluna Kuusamossa tai Taivalkoskella tai hybridimallilla Taivalkoskella: asiakas Taivalkosken kunnan hallintopalveluiden palveluohjaajan luona ja etäyhteys Kuusamoon. Taivalkoskella asiakkaiden tapaamiset kunnan asiointipisteen ja työllisyyspalveluiden tiloissa, Kauppatie 19.

Työnhakija-asiakkaiden osalta osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa Kuusamon kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut. Muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa Taivalkosken kunnan hallintopalveluiden palveluohjaaja. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta työikäisten sosiaalipalveluiden sosiaaliohjaaja.

Hyrnsalmi: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna Hyrnsalmen kunnantalolla hallinto- ja elinvoimapaalveluissa sekä soveltuvin osin etäpalveluina.

Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapaalveluiden työllisyysohjaaja, asiakkaan kanssa. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja, yhdessä asiakkaan kanssa. Hallintopalvelujen maahanmuuttopalvelujen yleinen palvelutarpeen arviointi on mahdollista kaikille kotoutuja-asiakkaille. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekevät Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Sotkamo: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyyspalveluissa Sotkamon kunnan työllisyyspalveluiden toimipisteessä.

Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja. Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarvearvio tehdään yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuissosiaalityön kanssa. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa perustuu asiakkaan palvelutarpeeseen.

Kuhmo: Kuhmon työnhakija-asiakkaana olevien kuhmolaisten tilapäistä suojelua saavien ja kotoaikaisten vieraskielisten asiakkaiden työvoimapaalvelut tuottavat Sotkamon kunnan työllisyyspalvelut.

Kuhmolaisten työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumispalvelut tuotetaan sopimusperusteisella tavalla, jonka sisältö yksityiskohtaisesti selviää joulukuussa 2024 ja kirjataan työllisyysalueen kotoutumishjelmaan, kun sopimus palvelujen tuottamisesta on tehty.

Paltamo: Vieraskielisten muiden kuin työnhakijoina olevien kotoutuja-asiakkaiden palvelut ostetaan Kajaanin kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluista. Palvelut järjestetään lähipalveluina Paltamon kunnantalolla sekä soveltuvien osin etäpalveluina.

Työnhakija-asiakkaiden palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyyspalveluilta ja järjestetään lähipalveluna Paltamon kunnantalolla työllisyyspalveluissa sekä soveltuvien osin etäpalveluina.

Työnhakija-asiakkaiden kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja työllisyyspalveluista. Muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnista vastaa kotoutumispalveluissa asiakkaan oma työntekijä. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Ristijärvi: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna, Ristijärven kunnantalolla elinvoimapalveluissa.

Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja, asiakkaan kanssa. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja, yhdessä asiakkaan kanssa. Hallintopalvelujen maahanmuuttopalvelujen yleinen palvelutarpeen arviointi on mahdollista kaikille kotoutuja-asiakkaille. Ostopalveluna hankittava monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

Kajaani: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluissa Kajaanin kaupungintalolla. Työnhakija-asiakkaiden kohdalla kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja. Muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa kotoutumispalveluissa asiakkaan oma työntekijä. Monialaisen kotoutumissuunnitelman laatimiseen kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Kuusamo: Vieraskielisten työnhakijoiden ja muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluissa Kuusamon kaupungintalolla. Työnhakijoiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja (tai kotoutumisohjaaja). Muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa kotoutumisohjaaja (tai työllisyysohjaaja). Monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen työikäisten palveluiden sosiaaliohjaaja kanssa.

Suomussalmi: Vieraskielisten työnhakijoiden palvelut järjestetään työllisyyspalveluissa Suomussalmen kunnantalolla ja muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään hallintopalveluiden maahanmuuttopalveluissa Suomussalmen kunnantalolla. Työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava elinvoimapolveluiden työllisyysohjaaja. Muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja. Monialaisen kotoutumissuunnitelman laatimiseen kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Puolanka: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna, Puolangan kunnantalolla, hallinto- ja elinvoimapolveluissa. Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapolveluiden työllisyysohjaaja. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisen tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja. Monialaiseen kotoutumissuunnitelman laatimiseen tekee Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Taivalkoski: Vieraskielisten, jotka eivät asioi suomeksi, työnhakija-asiakkaiden palveluista vastaa Kuusamon kaupunki. Muiden kotoutuja-asiakkaiden palveluista vastaa Taivalkosken kunnan hallintopalvelut. Työnhakija-asiakkaiden palveluita voidaan asiakaskohtaisesti järjestää lähipalveluna Kuusamossa tai Taivalkoskella tai hybridimallilla Taivalkoskella: asiakas Taivalkosken kunnan hallintopalveluiden palveluohjaajan luona ja etäyhteys Kuusamoon.

Työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa Kuusamon kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut. Muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa Taivalkosken kunnan hallintopalveluiden palveluohjaaja. Taivalkoskella asiakkaiden tapaamiset kunnan asiointipisteen ja työllisyyspalveluiden tiloissa, Kauppatie 19. Monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen työikäisten palveluiden sosiaaliohjaajan kanssa.

Hyrnsalmi: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna, Hyrnsalmen kunnantalolla, hallinto- ja elinvoimapalveluissa sekä soveltuvin osin etäpalveluina. Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisen tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja. Monialaiseen kotoutumissuunnitelman laatimiseen tekevät Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Sotkamo: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyyspalveluissa Sotkamon kunnan työllisyyspalveluiden toimipisteessä.

Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnista ja kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja. Monialainen palvelutarpeen arvio ja monialainen kotoutumissuunnitelma tehdään yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuissosiaalityön kanssa. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa perustuu asiakkaan palvelutarpeeseen.

Kuhmo: Kuhmon työnhakija-asiakkaana olevien kuhmolaisten tilapäistä suojelua saavien ja kotoaikaisten vieraskielisten asiakkaiden työvoimapalvelut tuottavat Sotkamon kunnan työllisyyspalvelut.

Kuhmolaisten työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumispalvelut tuotetaan sopimusperusteisella tavalla, jonka sisältö yksityiskohtaisesti selviää joulukuussa 2024 ja kirjataan työllisyysalueen kotoutumishjelmaan, kun sopimus palvelujen tuottamisesta on tehty.

Paltamo: Vieraskielisten muiden kuin työnhakijoina olevien kotoutuja-asiakkaiden palvelut ostetaan Kajaanin kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluista. Palvelut järjestetään lähipalveluina Paltamon kunnantalolla sekä soveltuvin osin etäpalveluina.

Työnhakija-asiakkaiden palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyyspalveluilta ja järjestetään lähipalveluna Paltamon kunnantalolla työllisyyspalveluissa sekä soveltuvin osin etäpalveluina.

Työnhakija-asiakkaiden kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja työllisyyspalveluista. Muiden kotoutuja-asiakkaiden

osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnista vastaa kotoutumispalveluissa asiakkaan oma työntekijä. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Ristijärvi: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna, Ristijärven kunnantalolla elinvoimapalveluissa. Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisen tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja. Monialaiseen kotoutumissuunnitelman laatimiseen tekee Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Työllisyysalueen kunnilla on jokaisella velvollisuus hankkia lakisääteistä monikielistä yhteiskuntaorientaatiota. Työllisyysalueen kunnat pyrkivät myös hankkimaan ja toteuttamaan monikielisiä yhteiskuntaorientaatioita mahdollisuuksien mukaan yhdessä ja tarpeen mukaan myös yli työllisyysaluerajojen.

Kohderyhmään kuuluvat kiintiöpakolaiset, tilapäistä suojelua saavat, turvapaikkaprosessin/perheenyhdistämisen kautta oleskeluluvan saaneet, työ- ja opiskeluperäisten maahanmuuttajien puoliset.

Tarve eri kielten suhteen vaihtelee esimerkiksi kuntaan vastaanotettavien kiintiöpakolaisten vuoksi. Työllisyysalueen kunnista kiintiöpakolaisia vastaanottavat Kajaani, Kuusamo ja Suomussalmi. Yhteiskuntaorientaatiota tullaan mahdollisesti järjestämään ainakin ukrainan, venäjän, arabian, vietnamin, thain, swahilin ja kinyaruandan kielillä. Tarve arvioidaan kuntakohtaisesti.

Asiakkaan tarve monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon arvioidaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa ja mikäli asiakas ohjataan monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon, se kirjataan hänen kotoutumissuunnitelmaansa.

Yhteistyötä tehdään niin työllisyysalueen sisällä kuin yliaalueellisesti riippuen kieliryhmistä ja ryhmien koosta. Uusia kiintiöpakolaisryhmiä vastaanottaessa pyydetään alueen ELY-keskuksilta tai suoraan Migriltä tietoa siitä, mihin muihin kuntiin vastaanotetaan ryhmiä samasta otosta.

Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Työllisyysalue kilpailuttaa verkkokotokoulutuksen kaikille työllisyysalueen kunnille.

Kajaani: Koulutuksen toteuttajana on Kainuun ammattiopisto (KAO). Kotoutumiskoulutus on puhepainotteista, käytännönläheistä, työelämälähtöistä ja toteutetaan lähiopetuksena. Koulutuksessa tarjotaan peruspolun lisäksi tuettua opiskelua sekä hitaammin, että nopeammin eteneville opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaan. Koulutukseen sisältyy työssäoppimista, joka voi toteutua myös koulutuskokeiluna KAolla. Koulutus kestää maksimissaan 250 päivää. Kotoutumiskoulutusta on suunniteltu yhteistyössä Kajaanin kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluiden kanssa asiakkaiden palvelutarve huomioiden.

Suomussalmi: Kianta-opisto järjestää kotoutumiskoulutusta lähiopetuksena ja etäopetuksena. Tarpeen vaatiessa kotoutumiskoulutusta voidaan myös ostaa palveluntuottajilta (verkkokotokoulutus).

Kuusamo: Vastuukunta järjestää kotoutumiskoulutuksen kuusamolaisille työnhakija-asiakkaille. Koulutuksen toteuttaa Kainuun ammattiopisto lähiopetuksena Kuusamossa.

Taivalkoski: Vastuukunta Kajaani järjestää kotoutumiskoulutuksen työnhakija-asiakkaille, asiakkaat ohjataan todennäköisesti pääsääntöisesti verkkokotokoulutukseen.

Hyrnsalmi: Vastuukunta Kajaani järjestää kotoutumiskoulutuksen työnhakija-asiakkaille. Asiakkaat ohjataan todennäköisesti pääsääntöisesti verkkokotokoulutukseen. Suomussalmen kunnan Kianta-opisto järjestää kotoutumiskoulutusta lähiopetuksena ja etäopetuksena.

Sotkamo: Tavoitteena on, että Sotkamon kunnan oma kansalaisopisto järjestää kotoutumiskoulutusta lähiopetuksena vuodesta 2025 alkaen. Sotkamon kunnalla on mahdollisuus myös hyödyntää työvoimaviranomaisen järjestämää kotoutumiskoulutusta ja työllisyysalueen yhteisesti kilpailutettua verkkokotokoulutusta.

Puolanka: Vastuukunta Kajaani järjestää kotoutumiskoulutuksen työnhakija-asiakkaille. Asiakkaat ohjataan todennäköisesti pääsääntöisesti verkkokotokoulutukseen. Suomussalmen kunnan Kianta-opisto järjestää kotoutumiskoulutusta lähiopetuksena ja etäopetuksena

Kuhmo: Tavoitteena on, että Sotkamon ja Kuhmon yhteinen kansalaisopisto järjestää kotoutumiskoulutusta lähiopetuksena vuodesta 2025 alkaen. Kunnalla on mahdollisuus myös hyödyntää työvoimaviranomaisen järjestämää kotoutumiskoulutusta ja työllisyysalueen yhteisesti kilpailutettua verkkokotokoulutusta.

Paltamo: Vastuukunta Kajaani järjestää kotoutumiskoulutuksen työnhakija-asiakkaille. Asiakkaat ohjataan todennäköisesti pääsääntöisesti verkkokotokoulutukseen.

Ristijärvi: Vastuukunta Kajaani järjestää kotoutumiskoulutuksen työnhakija-asiakkaille. Asiakkaat ohjataan todennäköisesti pääsääntöisesti verkkokotokoulutukseen. Suomussalmen kunnan Kianta-opisto järjestää kotoutumiskoulutusta lähiopetuksena ja etäopetuksena.

Miten kunnissanne järjestetään kotoutumiskoulutus muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille?

Asiakas ohjataan hänen palvelutarpeensa mukaan opiskelemaan suomen kieltä. Palvelutarve arvioidaan kunnassa.

Kielitaidon päättöttestaus (KotoL 26 §):

Miten päättöttestauksen järjestäminen toteutetaan?

Päättöttestaus järjestetään osana kotoutumislain mukaista kotoutumiskoulutusta.

Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Kajaani: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään Kaukametsän opistolla, Kajaanissa. Lisäksi Kainuun Opisto järjestää tarvittaessa osana aikuisten perusopetusta lukutaitovaiheen, joka sisältää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta. Kainuun Opisto sijaitsee Mieslahdessa, Paltamossa.

SPR järjestää kerran viikossa suomen kielen opetusta. Luetaan yhdessä- ryhmä on matalan kynnyksen opiskeluryhmä, joka tukee suomen kielen oppimista. Ryhmässä tapahtuva kielen oppiminen on alkuna kotoutumiselle ja voimaantumiselle. Ryhmässä opettaa monta vapaaehtoistyöntekijää, jotta ryhmissä pystytään kohtaamaan osallistujat yksilöllisesti ja antamaan henkilökohtaista tukea. Ryhmän toiminta on nk. matalankynnyksen toimintaa: opiskelijoiden ei tarvitse etukäteen ilmoittautua kursseille ja uusia opiskelijoita voi tulla ryhmään lukukauden aikanaikin. Opiskelijat voivat tuoda mukanaan myös pienet lapsensa, joille järjestetään tarpeen mukaan omaa ohjelmaa oppituntien ajaksi. Matalan kynnyksen periaatteen myötä ryhmä on heterogeeninen sekä opiskelijoiden koulutustason, iän, suomen kielen tason kuin etnisen ja kulttuuritaustankin puolesta.

Opetuksen pääpaino on arjessa tarvittavassa kielitaidossa. Ryhmään voivat osallistua myös luku- ja kirjoitustaidottomat. Toiminnan avulla parannetaan heidän luku- ja kirjoitustaidon omaksumisen edellytyksiä. Toiminnan tavoitteena on myös parantaa opiskelijoiden sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta, ja näin edistää opiskelijoiden ja heidän perheensä hyvinvointia. Opiskelijoiden työelämä- ja koulutusvalmiuksia parantamalla pyritään mahdollistamaan eteneminen kotoutumisessa. Lisäksi toiminnalla edistetään kaksisuuntaista integraatiota toimintaan osallistuvien kesken ja lisätään molemminpuolista kulttuurien tuntemusta.

Kuusamo: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta Kuusamossa järjestää kasvatus- ja sivistystoimiala osana aikuisten perusopetusta.

Matalan kynnyksen kielikahvila kaupungintalolla kokoontuu kerran viikossa.

Suomussalmi: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään Kianta-Opistolla. Kotoutumis- ja yhdenvertaisuusavustuksen kautta yhdistykset järjestävät yhteistyössä kunnan kanssa tapahtumia, joissa kohtaamisia ja kielen oppimista tapahtuu paljon. Lisäksi kunnan maahanmuuttopalvelut voivat tarpeen tullen järjestää omia koulutustapahtumia tai teemailtoja.

Taivalkoski: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta ei ole järjestetty aiemmin Taivalkoskella, koska kunnassa ei ole noussut esille tarvetta koulutuksen järjestämiselle. Mikäli tulee tarve järjestää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, selvitetään koulutuksen järjestämisen mahdollisuutta Taivalkoskella ja/tai kartoitetaan asiakkaan mahdollisuus osallistua koulutukseen työllisyysalueen tai lähialueen kunnissa.

Hyrnsalmi: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestää ostopalveluna kansalaisopiston palvelut Hyrnsalmelle tuottava Kianta-Opisto.

Sotkamo: Tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään Sotkamon kunnan kansalaisopiston toimesta. Tarvetta ei ole aiemmin ilmennyt.

Iloksi ry. tarjoaa matalan kynnyksen arjen tukea ja apua.

Kuhmo: Tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään Sotkamon ja Kuhmon kunnan yhteisen kansalaisopiston toimesta.

Puolanka: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään tarpeen tullen Puolangan kansalaisopiston kautta tai ostetaan Suomussalmen kunnalta.

Paltamo: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään Kaukametsän opistolla, Kajaanissa. Lisäksi Kainuun Opisto järjestää tarvittaessa osana aikuisten perusopetusta lukutaitovaiheen, joka sisältää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta. Kainuun Opisto sijaitsee Mieslahdessa, Paltamossa.

Ristijärvi: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestää ostopalveluna kotoutuja-asiakkaille Suomussalmen kunnan tuottava Kianta-Opisto.

Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

Viranomaisilla on hallintolain (434/2003) mukaisesti yleinen lakisääteinen ohjaus- ja neuvontavelvollisuus, jota erityislait täydentävät. Kukin viranomainen antaa ohjausta ja neuvontaa omaan toimivaltaansa kuuluvista asioista. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle, eli esimerkiksi viranomaisen asiointipisteeseen tai -kanavaan.

Kunnan vastuulle kuuluvat kunnan omat peruspalvelut ja kotoutumista edistävistä palvelut. Kunnan on tarjottava matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita kaikille maahanmuuttajille riippumatta maassaoloajasta tai maahantulon syystä. Kunta vastaa siitä,

että alueella on tarvetta vastaavasti toimipisteitä tai palveluita, joista ohjausta ja neuvontaa on saatavilla. Ohjausta ja neuvontaa voi toteuttaa kunta tai kunnan valitsema palveluntuottaja.

Kunnan on tarvittaessa annettava maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelu- ja koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttajan oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa sekä ohjattava maahanmuuttaja palveluihin. Kunnan kotoutumispalveluissa voidaan yleisellä tasolla kuvata myös muiden viranomaisten toimintaa, esimerkiksi Kelan etuusjärjestelmää tai Maahanmuuttoviraston roolia oleskelulupakysymyksissä. Yleisneuvonnan ulkopuolella oleva ohjaus ja neuvonta kuuluvat kuitenkin toimivaltaiselle viranomaiselle.

Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta vahvistavat tietoutta suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta ja edistävät tavoittamista kotoutumista edistäviin palveluihin ja toimintaan.

Miten kunnassa on järjestetty kotoutumisohjelman aikaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut?

Kajaani: Matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa tarjotaan kaikille kunnan vieraskielisille Kajaani Infossa, joka sijaitsee Kajaanin kaupungintalolla. Lisäksi on tarpeen mukaan mahdollista varata aika työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluihin asiantuntijalle. Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut huolehtivat yleisneuvonnasta ja ohjaavat tarvittaessa asiakkaan sille vastuuviranomaiselle, jolle ohjaus- ja neuvontavastuu kuuluu.

Työnhakija-asiakkaiden kohdalla oma työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä.

Kotoutumispalvelut vastaavat kiintiöpakolaisten, turvapaikkaprosessin tai perheenyhdistämisen kautta oleskeluluvan saaneiden, tilapäistä suojelua saavien kuntaan muuttaneiden sekä ilman huoltajaa alaikäisenä Suomeen saapuneiden oleskeluluvan saaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta. Monella asiakkaalla voi olla oma nimetty työntekijä niin kotoutumispalveluissa kuin työllisyyspalveluissakin.

Asettautumispalvelut vastaavat opiskelun tai työn vuoksi Kajaaniin muuttaneiden vieraskielisten asiakkaiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Kuusamo: Kuusamossa maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut Kuusamon kaupungintalolla. Ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa joko työllisyysohjaaja, kotoutumisohjaaja tai muu yksikön työntekijä tarpeesta riippuen (esim. työllisyyskoordinaattori, hanketyöntekijät). Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut huolehtivat yleisneuvonnasta ja ohjaavat tarvittaessa asiakkaan sille vastuuviranomaiselle, jolle ohjaus- ja neuvontavastuu kuuluu. Asettautumispalvelut vastaavat opiskelun, työn ja perhesiteen perusteella kuntaan muuttaneiden henkilöiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Suomussalmi: Työnhakija-asiakkaiden kohdalla oma työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä.

Maahanmuuttopalvelut vastaavat kaikkien kuntaan muuttaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Taivalkoski: Taivalkosken kunnan hallinnon palveluohjaaja antaa ajanvarauksella yleistä ohjausta ja neuvontaa kaikille Taivalkoskelle muuttaneille työllisyyspalveluiden ja asiointipisteen tiloissa, Kauppatie 19.

Hyrnsalmi: Työnhakija-asiakkaiden kohdalla palvelu hankitaan ostopalveluna Suomussalmen kunnalta. Suomussalmen kunnan työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä.

Suomussalmen kunnan maahanmuuttopalvelut vastaavat kaikkien kuntaan muuttaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Puolanka: Työnhakija-asiakkaiden kohdalla palvelu hankitaan ostopalveluna Suomussalmen kunnalta. Suomussalmen kunnan työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä. Suomussalmen kunnan maahanmuuttopalvelut vastaavat kaikkien kuntaan muuttaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Sotkamo: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa työllisyyspalvelut Sotkamon kunnan työllisyyspalveluiden toimipisteessä. Työllisyysohjaajat huolehtivat yleisneuvonnasta ja ohjaavat tarvittaessa asiakkaan sille vastuuviranomaiselle, jolle ohjaus- ja neuvontavastuu kuuluu. Työllisyysohjaaja seuraa asiakkaana olevien palveluprosessin edistymistä.

Kuhmo: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa Sotkamon kunnan työllisyyspalvelut. Työllisyysohjaajat huolehtivat yleisneuvonnasta ja ohjaavat tarvittaessa asiakkaan sille vastuuviranomaiselle, jolle ohjaus- ja neuvontavastuu kuuluu. Työllisyysohjaaja seuraa asiakkaana olevien palveluprosessin edistymistä.

Paltamo: Vieraskielisten muiden kuin työnhakijoina olevien kotoutuja-asiakkaiden palvelut ostetaan Kajaanin kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluista. Palvelut järjestetään lähipalveluina Paltamon kunnantalolla sekä soveltuvin osin etäpalveluina. Muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnista vastaa kotoutumispalveluissa asiakkaan oma työntekijä. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Työnhakija-asiakkaiden palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyyspalveluilta ja järjestetään lähipalveluina Paltamon kunnantalolla työllisyyspalveluissa sekä soveltuvin osin etäpalveluina. Työnhakija-asiakkaiden kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja työllisyyspalveluista.

Ristijärvi: Työnhakija-asiakkaiden kohdalla palvelu hankitaan ostopalveluna Suomussalmen kunnalta. Suomussalmen kunnan työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä. Suomussalmen kunnan maahanmuuttopalvelut vastaavat kaikkien kuntaan muuttaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Muut kuntien järjestämismvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Kajaani: Suunnitelmissa on käynnistää omia ryhmätoimintoja kotoutuja-asiakkaille kotoutumispalveluiden tiimillä. Lisäksi yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa tehdään tiiviimmin ja mahdollistetaan tällä mm. erilaisten tapahtumien järjestäminen yhteistyössä Kajaanin kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluiden kanssa.

Kajaanin kaupunki on mukana Kaikukortti-verkostossa.

Kuusamo: Kerran viikossa järjestetään matalan kynnyksen kielikahvila kaupungintalolla. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuutta edulliseen kausikorttiin liikuntahallille sekä Kaiku-korttiin, joka oikeuttaa pääsyyn kulttuuritapahtumiin. Nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palvelut ovat kaikkien kuntalaisten käytössä.

Hyrynsalmi: Hyrynsalmen kunta järjestää nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palveluita maahanmuuttajille yhdenvertaisin perustein muun väestön kanssa. Matalan kynnyksen palveluissa ja järjestötoimintaan tutustumisessa voidaan hyödyntää Suomussalmen kunnan maahanmuuttopalvelujen neuvontaa.

Taivalkoski: Taivalkosken kunta järjestää nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palveluita maahanmuuttajille yhdenvertaisin perustein muun väestön kanssa.

Taivalkosken kunta on mukana Kaikukortti-verkostossa.

Sotkamo: Nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palvelut ovat kaikkien käytössä. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuutta Kaiku-korttiin, joka oikeuttaa pääsyn eri kulttuuritapahtumiin. Sotkamon kansalaisopisto jakaa myös opintoseteliavustusta kansalaisopiston kurssimaksujen suorittamiseen.

Paltamo: Kaiku-kortti oikeuttaa pääsyyn kulttuuritapahtumiin ja Paltamon kansalaisopiston kursseihin. Nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palvelut ovat kaikkien kuntalaisten käytössä.

Puolanka: Hyrynsalmen kunta järjestää nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palveluita maahanmuuttajille yhdenvertaisin perustein muun väestön kanssa. Matalan kynnyksen palveluissa ja järjestötoimintaan tutustumisessa voidaan hyödyntää Suomussalmen kunnan maahanmuuttopalvelujen neuvontaa.

Suomussalmi: Suomussalmella on käytössä kulttuuripassi, jolla kaikki uudet kuntalaiset pääsevät tutustumaan kulttuuritapahtumiin. Nuorisotyön, kulttuurin, liikunnan ja

kansalaisopiston palvelut ovat yhdenvertaisesti kaikkien käytettävissä. Lisäksi Kianta-opisto järjestää tarpeen tullen opintoeselukurseja maahanmuuttajille. Suomussalmen kunnalla on käytössä järjestöille kotoutumista ja yhdenvertaisuutta edistävän harrastustoiminnan avustus, jonka tavoitteena on järjestää matalan kynnyksen toimintaa, joka edistää kotoutumista ja ylipäänsä kuntalaisten yhdenvertaisuutta. Lisäksi kunnassa on matalan kynnyksen kohtaamispaikka Kumppanuustalo, jossa sekä yhdistykset että maahanmuuttopalvelut järjestävät kohtaamisia ja tapahtumia.

Ristijärvi: Hyrynsalmen kunta järjestää nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palveluita maahanmuuttajille yhdenvertaisin perustein muun väestön kanssa. Matalan kynnyksen palveluissa ja järjestötoimintaan tutustumisessa voidaan hyödyntää Suomussalmen kunnan maahanmuuttopalvelujen neuvontaa.

Mitä muita palveluita ja toimintaa kunnissa on tarjolla tai suunnitteilla kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi? (Esimerkiksi järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.)

Kajaani: SPR:llä on kerran viikossa Red Cross Kahvila-toimintaa. Kahvila on viikoittainen tapaaminen, jonka tarkoituksena on luoda mukava, avoin tila, jossa paikalliset ja ulkomaalaiset voivat luoda yhteyksiä tai viettää rentouttavaa iltaa hyvässä seurassa. Lisäksi SPR järjestää erilaisia tapahtumia yhteistyössä muiden järjestöjen sekä Kajaanin kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluiden kanssa.

Kajaanin Työvoimayhdistys ry järjestää mm. kaikille avoimia tapahtumia ja monenlaista ryhmätoimintaa, johon kotoutuja-asiakkaat voivat myös osallistua. Kohtaamispaikassa on tarjolla ohjaus- ja neuvontapalveluita erityisesti kotoutumisen alkuvaiheeseen haavoittuvassa asemassa oleville ulkomaalaistaustaisille henkilöille. Parillisilla viikoilla perjantaisin kohtaamispaikan työntekijä ohjaa MamaTree-vertaistukiryhmää naisille yhteistyössä MLL:n kanssa. Lisäksi Kajaanin työvoimayhdistys järjestää muutamia kertoja vuodessa maksullisia bussiretkiä eri paikkakunnille, myös kotoutuja-asiakkaat voivat osallistua retkille ilman yhdistyksen jäsenyyttä.

Kuusamo: Kuntaan muuttaneiden kiintiöpakolaisten kanssa käydään tutustumassa Kumppanuustalo Nuotan toimintaan ja sen tarjoamiin osallistumismahdollisuuksiin. Tutustumista tehdään myös muuhun paikkakunnan harrastustoimintaan (Kuusamo-opisto, musiikkiopisto, urheiluseurat, Harrastamisen Kuusamon malli). SPR Kuusamon osasto pyrkii järjestämään uusille kiintiöpakolaisperheille ystäväperheet, jotka tukevat uuteen kotikaupunkiin asettautumisessa ja kotoutumisessa. Lisäksi SPR järjestää matalan kynnyksen kansainvälisen klubin joka maanantai sekä liikuntavuoron kerran viikossa. Kuntaan pakolaistaustaisena muuttavien nuorten kanssa käydään tutustumassa Nuortentalo Winssin toimintaan.

Suomussalmi: Kunta tukee järjestötoimintaa vuosittain haettavalla kotoutumis- ja yhdenvertaisuusavustuksella. Maahanmuuttopalvelut koordinoi kotoutumista tukevaa

järjestötoimintaa ja yhteistyötä. Kaikille uusille kuntalaisille on tarjolla kulttuuripassi, joka oikeuttaa maksuttomiin sisäänkäyntiin kulttuuritapahtumiin.

Taivalkoski: Kansalaisopiston järjestämä kielikahvila noin kerran kuukaudessa.

Sotkamo: Kuntaan muuttaneille vieraskielisille annetaan tietoa järjestöjen ja muiden toimijoiden tarjoamista vapaa-ajan palveluista.

Mitä muita palveluita kunnissa on tarjolla tai suunnitteilla yhteiskunta- ja työelämävalmiuksien sekä työllistymisen ja yrittäjyyden tukemiseksi/edistämiseksi?

Kajaani, Paltamo: Edukai Oy:n Next Level -hankkeen tavoitteena on parantaa uusien kainuulaisten työllistymismahdollisuuksia Kainuussa sekä tukea kainuulaisia työnantajia ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden rekrytoinnissa. Hanke tarjoaa työnhakijoille ja työnantajille yksilöllistä ja rinnalla kulkevaa palvelua työnhaun ja rekrytoinnin eri vaiheissa. Hanke järjestää työnhaun ja suomen kielen valmennusta sekä kortti- ja lyhytkoulutuksia. Hanke tarjoaa myös erilaisia käännös- ja tulkkauksipalveluja sekä työpaikalle jalkautuvaa tukea työntekijän perehdytykseen ja ohjaukseen.

MAKEA-hanke tarjoaa yritysneuvontaa ja ohjausta vieraskielisille yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville Kainuussa ja Koillismaalla. Hankkeen tavoitteena on parantaa vieraskielisten yrittäjyysosaamista sekä kehittää vieraskielisille suunnattuja työllisyys- ja neuvontapalveluita näillä alueilla.

Flow - suomea ja sosiaalisia taitoja työelämään -hankkeessa kohdataan työttömiä työnhakijoita, työttömyysuhan alla olevia ja muutoin työvoiman ulkopuolella olevia kantasuomalaisia ja ulkomaalaistaustaisia henkilöitä. Hankkeessa heitä ohjataan rinnalla kulkien ja yksilöllistä tukea tarjoten kohti oman polun löytymistä työelämässä tai opinnoissa. Jokainen asiakas osallistuu perusmoduuliin, jossa kartutetaan omia voimavaroja, sosiaalisia taitoja, työelämätaitoja, digitaalisia valmiuksia ja tarvittaessa kielitaitoa. Tämän lisäksi asiakkaat täydentävät osallistumistaan oman mielenkiintonsa mukaisilla alakohtaisilla moduuleilla kuten hoiva-ala, metalliala, liiketoiminta-ala tai puhtaus- ja kiinteistöpalveluala. Yksilöllisen tarpeen mukaan myös jollekin toiselle alalle suuntautuminen on mahdollista. Moduuleissa tutustutaan alaan asiantuntijaluentojen, yritysvierailujen ja työharjoittelujen avulla. Hanke tekee tiivistä yhteistyötä alueen työnantajien ja oppilaitosten kanssa.

Suomussalmi: Tarjotaan matalan kynnyksen työllistymismahdollisuutta omana palveluna kierrätysmyymälässä. Lisäksi pyritään tarjoamaan työkokeiluja kunnan omissa yksiköissä ja esimerkiksi Edukai Oy:n Next Level -hankkeen tavoitteena on parantaa uusien kainuulaisten työllistymismahdollisuuksia Kainuussa sekä tukea kainuulaisia työnantajia ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden rekrytoinnissa.

Kuusamo: Työllisyyspalvelut järjestää tarvittaessa hygieniosaamiskoulutusta ja -testejä. Yrittäjyyden edistämiseksi yhteistyötä tehdään Naturpoliksen kanssa esimerkiksi erilaisten koulutusten ja infojen muodossa. Työelämään liittyviin infoihin voidaan kutsua mukaan myös muita asiantuntijoita. StartUp Refugeesin Work Force- hanke järjestää Työelämä Suomessa-

infoja asiakkaille mahdollisuuksien mukaan heidän omalla kielellään. Work & Stay – Kokonainen elämä Koillismaalla- hanke tarjoaa työelämätulkin tukea maahanmuuttaneiden työllistymisen tueksi. Tukea tarjotaan niin asiakkaalle kuin työnantajalle. Hanketyöntekijät tekevät CV:n asiakkaiden kanssa sekä tukevat työnhakutaidoissa.

Taivalkoski: Work & Stay - Kokonainen elämä Koillismaalla -hanke vuosina 2024–2025 tarjoaa yksilöllistä tukea maahanmuuttaneiden työllistymisen tueksi.

Sotkamo: Edukai Oy:n Next Level -hankkeen tavoitteena on parantaa uusien kainuulaisten työllistymismahdollisuuksia Kainuussa sekä tukea kainuulaisia työnantaja ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden rekrytoinnissa. Hanke tarjoaa työnhakijoille ja työnantajille yksilöllistä ja rinnalla kulkevaa palvelua työnhaun ja rekrytoinnin eri vaiheissa. Hanke järjestää työnhaun ja suomen kielen valmennusta sekä kortti- ja lyhytkoulutuksia. Hanke tarjoaa myös erilaisia käännös- ja tulkkauspalveluja sekä työpaikalle jalkautuvaa tukea työntekijän perehdytykseen ja ohjaukseen.

MAKEA-hanke tarjoaa yritysneuvontaa ja ohjausta vieraskielisille yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville Kainuussa ja Koillismaalla. Hankkeen tavoitteena on parantaa vieraskielisten yrittäjyysosaamista sekä kehittää vieraskielisille suunnattuja työllisyys- ja neuvontapalveluita näillä alueilla.

Neuvontaa ja ohjausta yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville tarjoaa myös Sotkamon kunnan oma yritysasiantuntija sekä työllisyysalueen keskitetyt yrityspalvelut.

Sotkamon kunnan työllisyyspalvelut kehittää asiakkaiden palvelutarpeen mukaisia valmennuspalveluita tulevaisuudessa.

Yhteistyö ja vastuut

Kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä on kunnilla. Kotoutumista edistävät kunnan peruspalvelut sekä erityiset kotoutumispalvelut, jotka sisältyvät kunnan kotoutumishjelmaan. Yksi kunnan tehtävistä kotoutumisen edistämisessä on mm. huolehtia kunnan peruspalveluiden (mm. varhaiskasvatus, koulutus, nuoriso-, vapaa-aika-, liikunta- ja kulttuuripalvelut) soveltuvuudesta maahanmuuttajille.

Työllisyysalueen kunnat ovat sitoutuneet yhteisen kotoutumishjelmaa kuvaavan asiakirjan laadintaan ja tekevät tiivistä yhteistyötä kotoutumisen edistämiseen liittyen. Työllisyysalueen kunnat vastaavat kotoutumishjelmaan sisältyvistä palveluista yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kunnat ottavat suunnittelussa huomioon kotoutumisen edistämisen valtakunnalliset tavoitteet, työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet kotoutuja-asiakkaiden osalta ja kuntien elinvoiman edistämisen.

Työllisyysalueen johtokunta asettaa maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen monialaisen yhteistyöryhmän, johon osallistuvat kuntien edustajien lisäksi hyvinvointialueet, ELY-keskukset, poliisi, vastaanotto- tai järjestelykeskus, muut viranomaiset, kuntien vuokratyöyhtiöiden edustajat, järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt, elinkeinoelämän edustajat sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja toteuttavat palveluntuottajat. Yhteistyöryhmän tehtävänä on seurata ja kehittää alueellista yhteistyötä kotoutumisen edistämisen palveluissa.

Yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa tiivistetään ja yhteisiä tapaamisia pidetään säännöllisesti.